

Prohlášení aliance EUPeace k zásadám o evropských hodnotách a akademické svobodě

Akademická svoboda je pod tlakem v celé Evropě i mimo ni. V době sílícího populismu, rostoucí společenské polarizace a zpochybňování demokratických institucí, je akademická svoboda jedním ze základních kamenů evropských hodnot. Je hluboce zakořeněna ve společenské struktuře evropských vysokoškolských institucí a je předpokladem vědeckého pokroku i zárukou obnovy demokracie. Aliance EUPeace potvrzuje svůj neochvějný závazek vůči akademické svobodě, jak je zakotvena v článku 13 Listiny základních práv Evropské unie a v Římském komuniké ministrů (2020) Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání (EHEA).

Evropská unie uznává akademickou svobodu nejen jako základní právo, ale také jako strategický zdroj pro ochranu institucionální autonomie, podporu inovací a udržení otevřené a bezpečné mezinárodní spolupráce. Akademická svoboda je zásadní pro připravenost a konkurenceschopnost Evropy z několika vzájemně souvisejících důvodů. Podporuje schopnost univerzit vytvářet znalosti, živit inovace a rozvíjet demokratické a kritické dovednosti potřebné k řešení současných i budoucích výzev a k budování prosperující a odolné Evropy.

Evropská komise ve své Evropské strategii pro univerzity klade akademickou svobodu do středu všech zásad vysokoškolského vzdělávání na úrovni Evropské unie a v rámci Boloňského procesu. Potvrzuje potřebu chránit institucionální autonomii a akademickou integritu v celém prostoru EHEA.

V doporučení Evropské rady o atraktivní a udržitelné kariéře ve vysokoškolském vzdělávání přijali ministři školství EU závěry zdůrazňující akademickou svobodu a svobodu vědeckého výzkumu jako základy strategické autonomie a konkurenceschopnosti Evropy.

Aliance univerzit aliance hrají zásadní roli při ochraně, pěstování a prosazování evropských hodnot: lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto hodnoty nejsou abstraktními ideály, ale jsou uskutečňovány a upevňovány prostřednictvím výuky, výzkumu, zapojení veřejnosti a akademické spolupráce.

Jako aliance devíti univerzit ze sedmi zemí je EUPeace příkladem potenciálu vysokoškolských institucí překonávat rozdíly a podporovat vzájemné porozumění. Inspirováni zrekonstruovaným mostem v Mostaru – symbolem v našem logu – vnímáme dialog, spolupráci a kritické myšlení jako klíčové nástroje pro budování soudržné, demokratické a inkluzivní společnosti.

EUPeace znovu potvrzuje, že akademická svoboda a institucionální autonomie jsou principy, o nichž nelze vyjednávat. Zajišťují, aby se znalosti vytvářely, šířily a diskutovalo se o nich bez politických

zásahů a ideologických omezení. Žádnou vědeckou pravdu nelze prosadit bez diskuse, důkazů a vzájemného vyhodnocení. Omezování akademické svobody znamená podkopávání demokratické struktury Evropy jako takové.

EUPeace se tomuto poslání věnuje prostřednictvím transformačních iniciativ, jako je European Track, stěžejní součást našeho vzdělávacího programu. European Track poskytuje studentům bakalářského a magisterského studia komplexní, interdisciplinární a prakticky zaměřené vzdělání. Řeší evropské a globální výzvy prostřednictvím cíleného rozvoje mezikulturních a lingvistických kompetencí, možností mobility a spolupráce v rámci aliance EUPeace, uznávaných prostřednictvím certifikace, a profesně relevantních vzdělávacích zkušeností přizpůsobených dnešním a budoucím společenským potřebám.

Tato iniciativa ztělesňuje vizi evropských univerzit jako prostor pro nadnárodní solidaritu a společné vytváření. Umožňuje studentům učit se společně a navzájem bez omezení hranicemi a budovat vzájemné porozumění rozmanitosti Evropy a jejích společných hodnot. Jednoduše uplatňuje akademickou svobodu a evropské hodnoty v praxi.

V době, kdy jsou univerzity vyzývány k obraně demokracie, se EUPeace hlásí ke svému veřejnému poslání: podporovat občanskou angažovanost, intelektuální otevřenost a společenskou odpovědnost. Věříme, že inkluzivní a kritické vzdělávání je nejmocnějším nástrojem proti autoritářství a exkluzi. Naše aliance podporuje prostředí, ve kterém lze vyjádřit odlišné názory, diskutovat o nich a porozumět jim, ne je umlčet.

O alianci EUPeace

EUPeace je Evropská univerzita pro mír, spravedlnost a inkluzivní společnost.

Naším posláním je poskytnout občanům zítřka dovednosti, znalosti a zkušenosti, které jim umožní pěstovat mírovou, spravedlivou a inkluzivní společnost. Otevřeně se zaměřujeme na všechny vědní obory, od humanitních a společenských věd přes přírodní a sociální vědy, až po technické obory, a inspirovali jsme se rekonstruovaným mostem v Mostaru – který je symbolizován v našem logu – a který je svědectvím toho, jak dialog může překonat konflikt.

Philipps-Universität Marburg		Marburská univerzita
Justus-Liebig-Universität Gießen		Univerzita Justus Liebig v Giessenu
Université de Limoges		Univerzita v Limoges
Università della Calabria		Kalábrijská univerzita
Universidad Pontificia Comillas		Pontifikální univerzita v Comillas
Západočeská univerzita v Plzni		Západočeská univerzita v Plzni
Sveučilište u Mostaru		Univerzita v Mostaru
Çukurova Üniversitesi		Univerzita Çukurova
Univerzitet u Sarajevu		Sarajevská univerzita

Pokud si přejete získat více informací, kontaktujte generálního tajemníka EUPeace Alexandra Wipfa na adrese info@eupeace.eu

